

مرکز مجاز امام صادق (ع)

اصول الفقه

باب اول: قرآن کریم

جلسه ۳۱۱

استاد نجار زاده

مقدمه

قرآن کریم، معجزه پیامبر گرامی اسلام صلّ الله علیه و آله بوده و آنچه امروزه نزد ما به عنوان قرآن است، همان قرآنی است که بر ایشان نازل شده؛ بنابراین، قرآن، حجت قاطعه بین ما و خداوند متعال و اولین مصدر احکام شریعت اسلامی می باشد و باقی مصادر احکام مثل سنت، اجماع و عقل نیز به قرآن منتهی می شوند.

نکته ای که لازم است به آن دقت شود، این است که قرآن کریم، با وجود اینکه قطعی الصدور است؛ اما قطعی الدلالة نیست؛ زیرا در آن، آیات محکم و متشابه وجود دارد.

برخی آیات قرآن، آیات محکم هستند که نص و قطعی الدلالة می باشند و برخی دیگر، ظواهر هستند که حجیت آنها، متوقف بر این است که ظواهر قرآن را حجت بدانیم یا خیر؛ یعنی برخی قائل به عدم حجیت ظواهر شده اند؛ همچنین در قرآن کریم، ناسخ و منسوخ، عام و خاص، مطلق و مقید و مجمل و مبین وجود دارد که این موارد باعث می شود قرآن در بسیاری از آیاتش، قطعی الدلالة نباشد.

به همین دلایلی که ذکر شد، باید در مورد اموری که بیان شد بحث شود تا حجیت قرآن تکمیل گردد و مهم ترین مسائلی که لازم است در علم اصول از قرآن بحث شود، سه مورد است:

۱- حجیت ظواهر قرآن (که در جای خود بحث خواهد شد).

۲- جواز تخصیص یا تقیید قرآن بوسیله حجت دیگر (که بحثش گذشت).

۳- جواز نسخ؛ که این بحث فایده زیادی ندارد اما مختصراً به آن اشاره می کنیم.